

Sněm společnosti pro předškolní výchovu 2016.

Letošní sněm Společnosti pro předškolní výchovu (SPV) se konal v reprezentativních prostorech pražského magistrátu. Důvod změny jednací místnosti byl prostý. Do radničního klubu, kam SPV zvalo své členy a příznivce v posledních letech, by se letošní zájemci nevešli. Tak velká je potřeba mateřských škol získávat aktuální informace z oblasti předškolního vzdělávání.

Úvodem přivítala a přítomné pozdravila předsedkyně společnosti, P. Babjaková. Z úst H. Nádvorníkové pak zazněla zpráva o činnosti za rok 2016, která připomněla, čemu se SPV nejvíce věnuje. Velmi často se výbor zabýval připomínkami připravovaných legislativních dokumentů, dále pak aktuálním problémům a dotazům ředitelky mateřských škol a dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. Výbor SPV byl hlasováním doplněn o dva nové členy, Michalu Eklovou a Jitku Dědinovou.

Hlavní část jednání byla věnována významným změnám, které mateřské školy v dohledné době čekají v souvislosti s novelami základních školských dokumentů.

Aktuální informace z MŠMT

Jako první vystoupila pracovnice Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro oblast předškolního vzdělávání **Mgr. et Mgr. Jaroslava Vatalová**. Poukázala na aktuální změny v této oblasti našeho školství v návaznosti na programové priority vlády. MŠMT prezentuje jako úspěšné řešení zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání. Upozornila na možnost čerpání financí na základě „tzv. šablon“, které mohou MŠ využít např. na další vzdělávání pedagogů, nadstandardní spolupráci s rodiči či posílení personálních podmínek pro děti mladší 3 let (např. o „chůvy“), inkluzivní vzdělávání atd.

Zatím není plně dořešena otázka zvyšování kvalifikace učitelky MŠ na vzdělání vysokoškolské.

Novely právních norem a jejich aplikace do praxe

Mgr. P. Katzová účastníky velmi srozumitelně seznámila se změnami v novele školského zákona a vyhlášky o předškolním vzdělávání. Ty jsou pro aplikaci vlastní práce mateřských škol poměrně komplikované a to díky četným odložením účinnosti jednotlivých ustanovení. Jako problémová se jeví i nedostatečná kompletizace právní úpravy s prováděcími právními předpisy.

Ředitelky mateřských škol by se především měly zorientovat v rozdílu mezi povinným předškolním vzděláváním, které zakládá povinnost směřující k dítěti, respektive k jeho zákonnému zástupci a mezi právem na přednostní vzdělávání, které má zajistit mateřská škola, respektive její zřizovatel.

K novým povinnostem mateřských škol přibude nutnost ošetřit ve školním řádu obsahové i procesní podmínky povinného předškolního vzdělávání, které vstupuje v platnost 1. lednem 2017. Od této doby budou muset ředitelky spolu se zřizovatelem vytvářet podmínky pro zahájení vzdělávání všech dětí z příslušného regionu, které započne od 1.9.2017. Mimo jiné je to i stanovení časového rozsahu povinného vzdělávání – tj. pravidelná čtyřhodinová denní docházka začínající mezi 07,00 a 9,00 hodinou a to v pracovních dnech mimo vedlejší a hlavní školní prázdniny, které pro každý školní rok stanoví MŠMT.

Povinné předškolní vzdělávání přinese do mateřských škol i svou individuální podobu. Individuálně předškolně vzdělávané dítě je právně dítětem mateřské školy a započítává se do její kapacity. Zákonného zástupce dítěte, který oznámí mateřské škole, že bude své dítě individuálně vzdělávat, seznámí se školním vzdělávacím programem, stanoví kompetence, kterých by mělo dosáhnout a termíny pro ověřování těchto kompetencí a to ve třetím (listopad) nebo čtvrtém (prosinec) měsíce školního roku i s náhradním termínem pro případ, že by se rodič nemohl z vážných důvodů dostavit. Do individuálního vzdělávání může dítě vstoupit, i během školního roku, kdykoli, jakmile to rodič mateřské škole oznámí.

Vzdělávání dětí mladších 3 let.

Touto problematikou se zabýval příspěvek **Mgr. Hana Splavcové**. Upozornila na fakt, že předškolní vzdělávání dětí mladších 3 let už v praxi mateřských škol existuje. Legislativa, která ho umožňuje, reaguje na zájem zákonných zástupců, kteří v mnoha případech péči o svoje mladší děti potřebují. Jiná otázka je, do jaké míry jsou v praxi naplňovány všechny potřebné podmínky k jeho uskutečňování. Jedná se o věcné podmínky, mezi

kteří patří materiální vybavení mateřských škol úzce související s dodržováním hygienických a bezpečnostních předpisů. Personální zajištění, které si až do roku 2020 zajišťují mateřské školy samy (např. prostřednictvím již zmiňovaného operačního programu VVV). Pokud vhodné podmínky mateřské školy nemohou zajistit, neměly by děti mladší 3 let k předškolnímu vzdělávání přijímat. Za bezproblémovou oblast je z hlediska MŠMT považována profesní příprava učitelů, a to jak těch současných, kteří jsou kvalifikovaní i pro děti mladší 3 let, i těch budoucích, protože v současném vzdělávání je obsažena i péče o děti netříleté.

Inkluze v mateřských školách

Seznámení s konkrétními podobami naplňování vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání dětí nadaných, v platném znění, a jejich naplňování v praxi bylo tématem **PhDr. Miroslavy Měchurové**. Školská poradenská zařízení, zajišťují pro děti, žáky, studenty a jejich zákonné zástupce, pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou, metodickou činnost, poskytují speciálně pedagogické, psychologické služby, preventivně výchovnou péči a napomáhají při přípravě na budoucí povolání. Spolupracují s orgány sociálně - právní ochrany dětí a orgány péče o děti a mládež a rodinu, s poskytovateli zdravotnických služeb, případně s dalšími orgány a institucemi.

Školní řád nově

Obsahem příspěvku **JUDr. K. Voldřicha** byly především úpravy školních řádů mateřských škol, které musí od 1. 1. 2017 povinně obsahovat:

- Podmínky pro ukončování vzdělávání povinně vzdělávaných dětí v MŠ (rok před zahájením školní docházky)
- Otázky omlouvání nepřítomnosti u dětí s povinnou předškolní docházkou
- Individuální vzdělávání dětí, jeho doporučené oblasti a podmínky pro ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech. Stanovení termínů způsobů konzultací s rodiči (a to mezi 3. a 4. měsícem od zahájení školního roku).

K nepovinným, ale doporučeným úpravám by, podle K. Voldřicha mělo dojít v ošetření problematiky zákonných zástupců, kteří spolu navzájem nekomunikují. Je vhodné v něm zajistit i základní pokyny učitelkám pro důvod a způsob případného fyzického kontaktu s intimními partiemi dítěte (např. umytí při znečištění dítěte). Jako velmi vhodné se jeví i zakotvení povinnosti zákonných zástupců neprodleně, po převzetí dítěte, opustit areál školy. A v případě přijímání dětí mladších 3 let k předškolnímu vzdělávání, je jistě opodstatněný i požadavek na emoční připravenost dítěte.

Co říci na závěr?

Z diskuze, která probíhala k jednotlivým příspěvkům, vyplynulo, že i když některé z ředitelky a učitelky mateřských škol vnitřně se současnými legislativními úpravami nesouhlasí, setkání na Sněmu tak vnímaly i jako možnost, jak svoje názory prezentovat.

Je ale potřebné, abychom hledali cesty, jak je realizovat a neztráceli energii, hledáním důvodů, proč to nejde. Současné úpravy vycházejí z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015-2020, který navazuje na Strategický rámec ET 2020 definovaný Evropskou unií a naplňuje jeho požadavky.

Na nás je, abychom hledali cesty k vytvoření optimálních podmínek pro vzdělávání dětí od dvou let, dětí se specifickými vzdělávacími potřebami i naplnění povinného roku předškolního vzdělávání tak, **aby podmínky maximálně vyhovovaly všem dětem a vzdělávání jedné skupiny či jednotlivce neprobíhalo s bezpečnostními riziky, na úkor ostatních dětí a za nadměrné zátěže předškolních pedagogů**. Je zapotřebí vést diskuzi o počtech dětí, pedagogických asistentech (aj. dalších osobách ve třídě MŠ), o formách a metodách vzdělávání, bezpečnosti, hygieně, psychohygieně pedagogů, atd. Toto období je časem pro vytváření podmínek a do této oblasti je zapotřebí maximálně investovat energii jak jednotlivců, tak i profesních organizací. O to se snaží a nadále bude snažit i naše Společnost pro předškolní výchovu.

Podrobné prezentace k jednotlivým příspěvkům dostanou účastnice Sněmu e-mailovou poštou.
Pavla Kicková, Hana Nádvoříková